

KAJAMAA KOOL

Kajamaa Kooli õppekava

2022

Käesolev Kajamaa Kooli õppekava on läbi arutatud kooli hoolekogus 13.09.2022, õppenõukogus 30.08.2022 ning kehtestatud kooli direktori käskkirjaga 16.09.2022 nr 1-4/41.

1. Üldsätted	3
2. Kooli väärtused ja eripära, kooli õppe- ja kasvatusesmärgid	3
2.1 Kooli õppe- ja kasvatustöö	4
2.2 Lihtsustatud õppe põhiülesanne	4
2.3 Kooli õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted	4
2.4 Koolis õpet kavandades ja ellu viies:	4
2.5 Õppe ja kasvatus rõhuasetused kooliastmeti	4
3. Õppekorraldus	6
3.1 Tunnijaotusplaan	8
3.2 Tundide kasutamine	10
3.3 Valikainete loend ja valimise põhimõtted	10
3.4 Üldpädevused ja nende kujundamine koolis.	10
3.5 Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine	14
4. Tegevused õppetöö toetamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks	16
5. Loovtöö korraldamise põhimõtted ning temaatilised rõhuasetused	16
6. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus	17
7. Õpilasele vajaliku toe väljaselgitamine ja rakendamine	17
8. Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine	24
9. Õpetaja töökava koostamise põhimõtted	24
10. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus	25
11. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted	26
12. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord	26

1. Üldsätted

Kajamaa Kooli (*edaspidi kool*) õppekava on kooli õppe- ja kasvatustöö alusdokument, mis on koostatud põhikooli ja põhikooli lihtsustatud riiklike õppekavade alusel.

Kooli õppekava terviktekst on kättesaadav kooli raamatukogus ja kooli kodulehel.

Kooli õppekava koosneb üldosast, ainekavadest klassiti, ainekavade üldosast ja lisadest.

Kooli õppekava üldosas esitatakse:

- 1) üldsätted;
- 2) kooli väärtused ja eripära, kooli õppe- ja kasvatusesmärgid;
- 3) õppekorraldus;
- 4) tegevused õppetöö toetamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks;
- 5) loovtöö korraldamise põhimõtted ning temaatilised rõhuasetused;
- 6) õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus;
- 7) õpilasele vajaliku toe väljaselgitamine ja rakendamine;
- 8) karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine;
- 9) õpetaja töökava koostamise põhimõtted;
- 10) õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus;
- 11) õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted;
- 12) kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

Lihtsustatud riikliku õppekava puhul ei esitata eraldi kooli õppekavas õppeaineid ja lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtteid.

2. Kooli väärtused ja eripära, kooli õppe- ja kasvatusesmärgid

Kajamaa Kool on tõhustatud tuge või erituge vajavatele õpilastele suunatud haridusasutus, kus igale õpilasele tagatakse võimetekohane ja kvaliteetne haridus.

Kooli õppe- ja kasvatusesmärgid ning põhimõtted tulenevad õpilase arenguvajadustest, kooli eripärast ja kooli arengukavast. Arvesse on võetud Saku valla vajadused ja võimalused, kooli töötajate, vanemate ja õpilaste soovid ning kasutada olevad vaimsed ja materiaalsed ressursid.

Koolis on võimalik õppida põhikooli riikliku õppekava ja põhikooli riikliku lihtsustatud õppekavade alusel. Lihtsustatud- ja toimetuleku õppe korraldamisel lähtutakse põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud põhihariduse alusväärtustest, õppe- ja kasvatuses eesmärkidest, õppimiskäsitusest, hindamispõhimõtetest, nõuetest õpikeskkonnale ning õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korraldusest, võttes arvesse õpilaste arenguvajadusi.

Kajamaa Kooli põhiväärtused on:

- **Austus** – märkame, arvestame, aitame ja väärtustame üksteist.
- **Avatus** – kuulame üksteist, oleme koostöövalmid ja arvestame ühiskonna muutustega.
- **Hoolivus** – hoiame üksteist ja meid ümbritsevat.
- **Koostöö** – kõik oleme olulised, tegutseme koos ühiste eesmärkide nimel.
- **Tervis** – liikudes oleme õnnelikud ja terved.

2.1 Kooli õppe- ja kasvatustöö

Kooli õppe- ja kasvatustöö põhiülesanne on aidata õpilasel selgusele jõuda oma huvides ja võimetes, pakkuda igale õpilasele võimalusi oma teadmiste, oskuste, kogemuste ja huvide arendamiseks ning tagada valmisolek jätkuõppeks, tööturule minekuks ja elukestvaks õppeks.

2.2 Lihtsustatud- ja toimetulekuõppe põhiülesanne

Lihtsustatud- ja toimetulekuõppe põhiülesanne on suunata intellektipuudega õpilase arengut ja aidata kujuneda isiksusel, kes tuleb eluga toime võimalikult iseseisvalt, teeb võimetekohast tööd, määratleb end oma rahva liikmena ja riigi kodanikuna.

Õpetamise eesmärk on vähendada mahajäämust arengus, kujundades psühholoogilisi kompensatsioonimehhanisme, et soodustada:

- 1) õpilase intellektuaalset ja motoorset arengut;
- 2) tunde- ja tahtevalla kujunemist;
- 3) ühiskonnaliikmeks kujunemist ja kohanemist, sh adekvaatse minapildi kujunemist.

2.3 Kooli õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

- õppimine on protsess, mille keskmes on õppija aktiivsus;
- õppimine toimub igal pool, kool on üks õpikeskkond paljude hulgas;
- intellektuaalne ja kehaline aktiivsus ning loovus toetavad õppeprotsessi;
- õppimist ja selle tulemusi hinnatakse kui protsessi;
- õpilast suunatakse iseseisvumisele;
- õpetajad hindavad oma professionaalsust ja täiendavad ennast pidevalt;
- õpetaja usaldusväärsus ja eeskuju toetab õppimist;
- toetatakse õpioskuste omandamist;
- õpitu rakendamine toetab igapäevast toimetulekut;
- huvitegevus toetab õppe- ja kasvatustöö eesmärkide saavutamist;
- õpilaste vanemad kaasatakse õppe- ja kasvatustegevustesse.

2.4 Koolis õpet kavandades ja ellu viies:

- arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, terviseseisundit, huvisid ja kogemusi;
- arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- õpilastele võimaldatakse mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
- kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras;
- tehakse uurimistööd ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
- luuakse võimalusi õppimiseks ja toimetulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);
- kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õues- ja muuseumiõpet, e-õpet jms) ning keskkonda;
- kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;
- kasutatakse erinevaid õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutustasemega õppida, arvestades sealjuures igäihte individuaalsust.

2.5 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused kooliastmeti

I kooliaste

Esimese kooliastme taotluseks on luua õpilastes turvatunne koolikeskkonnas, anda võimalus eduelamuste kogemiseks ning kujundada valmisolek edasiseks edukaks õppetööks. Oluline on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

Esimese kooliastme põhirõhk on:

- kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisel ja järgimisel;
- positiivse suhtumise kujunemisel kooliskäimisesse ja õppimisesse;
- õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisel ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö ning valikute tegemise oskuste arendamisel;
- eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisel;
- põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisel, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisel õpilaste vahel;
- vajalike tugiteenuste pakkumisel.

II kooliaste

Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatus põhitaotluseks vastutustundliku ja iseseisva õpilase kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilase huvi teadmises- ja tegevusvaldkondade vastu, sidudes need igapäevaeluga. Kasutatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning seeläbi omandada vajalikud eakohased sotsiaalsed oskused.

Teise kooliastme põhirõhk on:

- õpimotivatsiooni hoidmisel ja tõstmisel, seostades õpitut praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
- huvitegevusvõimaluste pakkumisel;
- õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisel ning arendamisel;
- vajalike tugiteenuste pakkumisel.

III kooliaste

Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatus põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes tulevad igapäevaelus iseseisvalt toime ning suudavad valida oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed.

Kolmanda kooliastme põhirõhk on:

- õpimotivatsiooni hoidmisel;
- omandatavate teadmiste ja oskuste seostamisel igapäevaeluga ning nende rolli teadvustamist tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- enesekontrollimise oskuse arendamisel;
- pikemaajaliste õppeülesannete (nt uurimuslike) planeerimisel, eesmärkide püstitamisel ja eneseanalüüsi oskuste arenemisel;
- õpilaste erivõimete ja huvide arendamisel;
- vajalike tugiteenuste pakkumisel;
- õpilaste toetamisel nende edasistes õpingutes ja kutsevalikute tegemisel.

Lihtsustatud õppele kohaldatakse põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud õppe- ja kasvatusesmäärke ning pädevusi, arvestades järgmisi rõhuasetusi:

- õpilane peab lugu iseendast, kodust ja perekonnast, suudab majandada ennast ja oma perekonda;
- õpilane armastab kodumaad;
- õpilane teadvustab ennast ja kaasinimesi ning nende erinevusi, oma ja teiste rahvaste kultuurilisi erinevusi;
- õpilane tunneb ja järgib õigusnorme ja demokraatia põhimõtteid;
- õpilane mõistab hoiduda eetiliselt valedest ahvatlustest ja ettepanekutest;
- õpilane tunneb terveid eluviise ning püüab neid järgida;

- õpilane teab loodushoiu peamisi seisukohti ja püüab tegutseda keskkonda säästes;
- õpilane eesmärgistab, kavandab ja hindab oma igapäevast tegevust;
- õpilane oskab tuttavates situatsioonides teha valikuid, küsida nõu, otsustada ja kanda vastutust;
- õpilane on valmis koostööks;
- õpilane osaleb võimetele vastavas täiendusõppes;
- õpilane mõistab lihtsat teavet ja oskab seda hankida (sh internetist);
- õpilane valdab järgmisi elementaarskusi: vaatlemine, kuulamine ja kõne mõistmine, kõnelemine; lugemine, kirjutamine, arvutamine;
- õpilane mõistab töö vajalikkust, valdab baasoskusi, suudab tööaja jooksul alluda töödistsipliinile ja on valmis otsima endale sobivat tööd;
- õpilane omab kujutlust maailmast kui tervikust.

Toimetulekuõppe üldeesmärk on aidata kujuneda isiksusel, kes vastavalt oma võimetele:

- teadvustab ennast (MINA) ja kaasinimesi (MINA–MEIE–TEISED), on teadlik nende erisuste ja eri kultuuride võimalikkusest, eristab kuuluvust OMA–VÕÕRAS–ÜHINE;
- suhtub positiivselt iseendasse, oma perekonda, kaaslastesse ja kodumaasse, järgib võimetekohaselt õigusnorme, hoidub vägivallast;
- järgib võimetekohaselt oma tervise ja looduse hoidmise põhimõtteid;
- orienteerub keskkonnas ja igapäevastes toimingutes, tegutseb tuttavates situatsioonides, hoidub teadaolevatest ohtudest ja küsib vajaduse korral abi;
- valdab järgmisi elementaarskusi: vaatlemine, kuulamine;
- mõistab talle suunatud kohandatud kõnet ja/või alternatiivseid väljendusvahendeid;
- väljendab arusaadavalt oma soove/vajadusi omandatud keeleüksuste ja/või alternatiivsete väljendusvahendite abil;
- tuleb toime võimetele vastavate lugemis-, kirjutamis- ja arvutamisülesannetega;
- mõistab töö vajalikkust, valdab baasoskusi, suudab tööaja jooksul alluda töödistsipliinile;
- teeb jõukohast tööd, on valmis jätkuõppeks.

Lihtsustatud õppe põhirõhk on õpilase:

- õpimotivatsiooni hoidmisel;
- omandatavate teadmiste ja oskuste seostamisel igapäevaeluga ning nende rolli teadvustamist tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- enesekontrolli- ja eneseanalüüsi oskuste arendamisel;
- erivõimete ja huvide arendamisel;
- vajalike tugiteenuste pakkumisel;
- toetamisel nende edasistes õpingutes ja kutsevalikute tegemisel.

3. Õppekorraldus

Õppe ja kasvatus põhivorm on õppetund. Õpet kavandades ja ellu viies arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades aega puhkuseks ja huvitegevuseks. Õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel või tsükliõppena kõikides klassides. Enamus õppetegevusest toimub aineõppena, kasutades nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -vahendeid ja -viise. Õpet viiakse läbi ka väljaspool kooli ruume (õppekäigud, muuseumiõpe, projektõpe, e-õpe, distantsõppetunnid, õuesõppetunnid) ja distantsõppetunnid. Õppetööd planeeritakse koostöös koolimeeskonnaga ja õpilaste ning nende vanematega. Trimestri jooksul

läbitavad peamised teemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused ning projektõppepäevad lepitakse kokku trimestri algul.

Lisaks õppetundidele toetavad õppe- ja kasvatustööd tugimeeskond, huvitegevus ning koostöö partneritega ja projektitegevus. Kooli päevakava sisaldab õppetegevuste ning õpiabirühma, pikapäevarühma ja ringide tegevuste järjestust ning ajalist kestust. Vajadusel muudetakse ajutiselt kooli päevakava. Kooli päevakava kehtestab direktor. Õppeaasta koosneb kolmest trimestrist ning haridus- ja teadusministri poolt määratud koolivaheaegadest, mida võib õppe paremaks korraldamiseks muuta koolipidajaga kooskõlastatult. Kokkuvõtvad hindad pannakse välja iga trimestri lõpul. Tunnistused on e-päevikus nähtavad hiljemalt trimestri viimase päeva lõpus. Iga trimestri lõpus saavad õpilased soovi korral tunnistuse paber kandjal. Õppeaasta lõpus saavad õpilased pabertunnistuse.

Kooli õppekava lisadena on esitatud Põhikooli riikliku õppekava õppeainete ainekavade üldosad kooliastmeti (Lisa 1) ja ainekavad klassiti (Lisa 2) ning Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava üldosa ja ainekavad (Lisa 3).

Kohustuslikud õppeained koolis on:

- 1) keel ja kirjandus: eesti keel, kirjandus;
- 2) matemaatika;
- 3) loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia;
- 4) sotsiaalained: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus;
- 5) võõrkeeled: A-võõrkeel (inglise keel), B-võõrkeel (vene keel);
- 6) kunstained: muusika, kunst;
- 7) tehnoloogia: tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus;
- 8) kehaline kasvatus;

Kooli valikained:

- 1) informaatika;
- 2) karjääriõpetus;
- 3) rütmika.

3.1 Tunnijaotusplaan

Põhikooli riikliku õppekava tunnijaotusplaan

Õppeained	koh. tunnid	lisa-tunnid	I kooliaste			koh. tunnid	lisa-tunnid	II kooliaste			koh. tunnid	lisa-tunnid	III kooliaste		
			1.kl	2.kl	3.kl			4.kl	5.kl	6.kl			7.kl	8.kl	9.kl
1) eesti keel	19		7	7	5	11		5	3	3	6		2	2	2
2) kirjandus:	0					4			2	2	6		2	2	2
4) A-võõrkeel:	3				3	9	1	3	4	3	9		3	3	3
5) B-võõrkeel:	0					3				3	9		3	3	3
6) matemaatika:	10	2	3	4	5	13	2	5	5	5	13	2	5	5	5
7) loodusõpetus:	3	3	2	2	2	7		2	2	3	2		2		
8) geograafia:	0					0					5		1	2	2
9) bioloogia:	0					0					5		1	2	2
10) keemia:	0					0					4			2	2
11) füüsika:	0					0					4			2	2
12) ajalugu:	0					3	1		2	2	6		2	2	2
13) inimeseõpetus:	2			1	1	2	1	1	1	1	2		1	1	
14) ühiskonnaõpetus:	0					1				1	2				2
15) muusika:	6		2	2	2	4	1	2	2	1	3		1	1	1
16) kunst:	4,5	0,5	1	2	2	3		1	1	1	3		1	1	1
17) tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus:	4,5	1,5	2	2	2	5	1	2	2	2	5		2	2	1
18) kehaline kasvatus:	8	1	3	3	3	8		3	3	2	6		2	2	2
Valikained, neist															
Karjääriõpetus												1	1		
Informaatika							3	1	1	1		1	1		
NÄDALAKOORMUS	29	8	20	23	25	29	10	25	28	30	13	4	30	32	32

Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava lihtsustatud õppe tunniarvust

Õppeaine									
	1.kl	2.kl	3.kl	4.kl	5.kl	6.kl	7.kl	8.kl	9.kl
Eesti keel	7	9	8	8	7	6	6	6	6
Võõrkeel					2	2	2	2	2
Matemaatika	5	5	5	5	5	5	4	5	5
Loodusõpetus	1	1	2	2	2	4	4	4	4
Ajalugu						1	2	2	1
Inimeseõpetus	1	1	1	2	2	2	2	2	1
Muusikaõpetus	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kunstiõpetus	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kehaline kasvatus	2	3	3	2	2	2	2	2	2
Tööõpetus	2	2	2	2	4	4	4	5	7
Valikõppeained, neist									
Karjääriõpetus							1	1	1
Rütmika			1	1	1	1			
Informaatika			1	1	1	1	1	1	1
NÄDALAKOORMUS	20	23	25	25	28	30	30	32	32

Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava toimetulekuõppe tunnijaotusplaan

Ained	1.kl	2.kl	3.kl	4.kl	5.kl	6.kl	7.kl	8.kl	9.kl
	Elu- ja toimetulekuõpe	4	5	5	5	7	7	6	6
Eesti keel / Vene keel	4	5	6	6	6	6	6	6	6
Matemaatika	2	3	4	4	5	5	4	4	4
Kunst ja käeline tegevus	5	5	5	5	5	2	2	2	2
Muusikaõpetus	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Tööõpe						5	5	7	7
Kehaline kasvatus	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Rütmika	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Valikõppeained / Kodundus							2	2	2
NÄDALAKOORMUS	20	23	25	25	28	30	30	32	32

3.2 Tundide kasutamine

Tunnijaotusplaanis ei ole muudetud riiklike õppekavade kohustuslike ainete nimistut ega mahtu.

3.3 Valikainete loend ja valimise põhimõtted

Kooli valikaineteks on karjääriõpetus ja informaatika ning lihtsustatud õppekaval lisaks rütmika.

Karjääriõpetuses käsitletakse õpilaste valmisolekut tööjõuturul parema rakendatavuse saavutamiseks, iseseisva otsustusvõime arendamist erinevate elurollide täitmiseks ja elukestvaks õppeks. Karjääriõpetuses keskendutakse õpilase isiksuse omaduste teadvustamisele ning esmastele karjäärivalikute seostamisele. Õpilane tutvub erinevate ametitega ja õpib tundma erinevaid haridus- ja koolitusvõimalusi. Karjääriõpetuse tundide läbiviimiseks kasutatakse aktiivõppemeetodeid, et anda õpilastele mitmekesisem ülevaade võimalikest valikutest nende haridustee jätkamiseks põhikooli lõpetamisel.

Informaatikaõpetuses käsitletakse peamisi töövõtteid arvutil igapäevases õppetöös nagu info otsimine, info töötlemine ja analüüsimine, tekstidokumentide ja esitluste koostamine. Käsitletakse info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (edaspidi IKT) kasutamisel tekkida võivaid ohte oma tervisele, turvalisusele ja isikuandmete kaitsele, osalemist virtuaalsetes võrgustikes ning heade tavade järgimist ja kasutamist. Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia moodustab tänapäeva õpikeskkonnast loomuliku osa, mistõttu on seda hea lõimida teiste õppeainetega.

3.4 Üldpädevused ja nende kujundamine

Pädevus on asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas tulemuslikult toimida. Pädevused jagunevad üld-, valdkonna- ja õppeainepädevusteks.

Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülelised pädevused, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevuste kujundamine toimub koolis kõikide ainetundide ja tunnivälise tegevuse kaudu ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu koostöös.

Koolis toetatakse õpilasi järgmiste üldpädevuste kujunemisel: *kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus, digipädevus ning ettevõtlikkuspädevus.*

Kultuuri- ja väärtuspädevus

Eesmärk	Tegevus eesmärgi saavutamiseks
Õpilane suudab inimsuhteid ja tegevusi hinnata üldkehtivate moraalnormide seisukohast.	Koolis tähistatakse riiklikke ja kooliga seotud tähtpäevi aktuste või pidulike sündmustega. Tunnustatakse häid tulemusi saavutanud õpilasi ja töötajaid. Õpilased ja koolitöötajad järgivad kodukorras kokkulepitud norme.
Õpilane tajub ja väärtustab oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning tänapäevaste kultuurisündmustega.	Õppeaasta alguses ning trimestrite kaupa planeeritakse ja korraldatakse tunniväliseid ühiseid ettevõtmisi, õppekäike jms, kaasates koostööpartnereid, lapsevanemaid.
Õpilane väärtustab loomingut ja oskab kujundada ilumeelt.	Hoolitsetakse koolimaja puhtuse ja korra eest, tähtpäevadeks kaunistatakse koolimaja.
Õpilane oskab hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust.	Osaletakse keskkonnaprojektides.
Õpilane teadvustab oma väärtushinnanguid.	Õpilased osalevad klassi- ja kooliürituste planeerimisel ja korraldamisel.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus

Eesmärk	Tegevus eesmärgi saavutamiseks
Suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut.	Õpilasi kaasatakse koolisündmuste planeerimisel ja läbiviimisel. Õpilasi innustatakse esinema spordivõistlustel, konkurssidel, jne. Regulaarselt viiakse läbi rahuolu-uuring vanemate, õpilaste, õpetajate ja koolitöötajate seas.
Õpilane teab ja järgib ühiskondlikke väärtusi ja norme.	Koostöös noorsoopolitseiga toimuvad sügisel ja kevadel liiklusteemalised, internetiohutuse ning koolikäitumist puudutavad loengud, samuti räägitakse teemadel- suitsetamine, alkohol, narkootikumid, küberturvalisus jms.
Õpilane austab erinevate sotsiaalsete keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära.	Koolis toimuvad ühisüritused valla allasutustega (koolid, lasteaiad, noortekeskus), ettevõtetega ja teiste koostööpartneritega.
Õpilane teeb koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides.	Osaletakse loodus- ja liikumisalastes projektides. Igal õppeaastal toimub koolis evakuaatsiooniõppus.

Õpilane aktsepteerib inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestab neid suhtlemisel.	Koolis õpivad erineva kultuuritausta ja hariduslike erivajadustega õpilased. Õpetajate päeval on 9.klassi õpilastel võimalus anda koolis tunde.
--	---

Enesemääratluspädevus

Eesmärk	Tegevus eesmärgi saavutamiseks
Suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi.	Õpilastel on võimalus oma teadmisi ja oskusi esitleda õpilaskonkurssidel, spordiüritustel, osaleda kooliürituste organiseerimisel ning koolis pakutavates huvialaringides.
Õpilane analüüsib oma käitumist erinevates olukordades.	Õpilastega viiakse läbi arenguestlusi ning rahuloluküsitlus. Sotsiaalpedagoogi ja psühholoogi juhtimisel lahendatakse ja analüüsitakse erinevaid situatsiooniülesandeid (juhtumianalüüs, rollimängud jm).
Õpilane käitub ohutult ja järgib tervislikke eluviise.	Koolis pakutakse vahetundide ajal puu- ja köögivilju. Kehalise kasvatusena seotud tegevusi korraldatakse võimalusel õues (suusatamine, orienteerumine, spordipäev jne).
Õpilane lahendab suhtlemisprobleeme.	Klassijuhataja, sotsiaalpedagoog, psühholoog, tugisüsteemijuht, aineõpetajad toetavad ja nõustavad õpilasi ning vanemaid.

Õpipädevus

Eesmärk	Tegevus eesmärgi saavutamiseks
Suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet.	Alates III kooliastmest on koolis lisaõppeainena karjääriõpetus. Kool teeb koostööd Haridus-ja Noorteametiga ja Töötukassa karjäärinõustajatega. Õpilased külastavad messi Noor Meister, noortekonverentsi Lahe Koolipäev.
Õpilane planeerib õppimist ja järgib koostatud plaani.	Õpilased kasutavad e-päevikut. Koostöös õpetajaga planeeritakse iseseisvat õppimist, e-õpet.
Õpilane kasutab õpitud erinevates olukordades ja lahendab tekkinud probleeme ja seostab omandatud teadmisi varemõpitudga.	Kasutatakse projekt- ja probleemõpet ning praktilisi õppetegevusi.
Õpilane analüüsib oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning mõistab edasise õppimise vajadust.	Pööratakse tähelepanu vajalike õpioskuste tekkimisele (eripedagoogi, logopeedi, sotsiaalpedagoogi ja psühholoogi nõustamine).

Suhtluspädevus

Eesmärk	Tegevus eesmärgi saavutamiseks
Suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust.	Koolis kasutatakse lugupidavat ja viisakat suhtlemist.

Õpilane esitleb ennast selgelt ja oskab oma seisukohti põhjendada.	Loovtööde esitlemine toimub III kooliastmes. Kõik kooli õpilased saavad võimaluse õppeaasta jooksul esineda.
Õpilane eristab ja mõistab teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust.	Koolis on raamatukogu, kus õpilased saavad kasutada teavikuid. Igal õppeaastal toimub usina lugeja valimine.
Õpilane kirjutab eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili. Õpilane väärtustab õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi.	Õpetajad juhendavad õpilasi loovtööde, referaatide, esseede jm kirjalike tööde korrektsel vormistamisel.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus

Eesmärk	Tegevus eesmärgi saavutamiseks
Suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus.	Matemaatiliste teadmiste lõimimine teiste õppeainetega.
Õpilane kirjeldab ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teeb tõendus põhiseid otsuseid.	Loodusteaduste õpetamisel kasutatakse valdavalt uurimuslikku õpet (tehakse vaatlusi, määratakse probleeme, kogutakse ja analüüsitakse taustinformatsiooni jne).

Ettevõtlikkuspädevus

Eesmärk	Tegevus eesmärgi saavutamiseks
Suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades. Õpilane seab eesmärged, koostab plaane, tutvustada neid ja viib ellu; korraldab ühistegevusi ja võtab neist osa, näitab algatusvõimet ja vastutab tulemuste eest.	III kooliastme õpilased panustavad aktiivselt kooli huvitegevusse (nt stiilinädala ja rahvakalendri tähtpäevade tähistamise korraldamine, jm).
Õpilane näeb probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aitab kaasa probleemide lahendamisele. Õpilane reageerib loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele, võtab arukaid riske.	Õpilased on kaasatud kooli olmeküsimuste lahendamisse ja osalevad kooli arengukava arendamisel.

Digipädevus

Eesmärk	Tegevus eesmärgi saavutamiseks
Suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuv as ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes.	Tahvel- ja sülearvutite kasutamine toetab igapäevast õppetööd ja huvitegevust (nt robotika). Õpilastel on võimalik kasutada erinevaid operatsioonisüsteeme (nt Office 365, TEAMS).

Õpilane osaleb digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel.	Lõimitud infotehnoloogiaõpe koolis toetab tekstide ja tabelite ning esitluste koostamist. E- õpet.
Õpilane leiab ja säilitab digivahendite abil infot ning oskab hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust. Õpilane kasutab probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhtleb ja teeb koostööd erinevates digikeskkondades; on teadlik digikeskkonna ohtudest ning oskab kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti. Õpilane järgib digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.	Õppetöös pööratakse tähelepanu internetiturvalisusele ja autoriõigustele ning õpetatakse allikakriitilisust. Koolis kasutatakse andmete säilitamiseks serverit, väliseid mäluvahendeid, pilvetehnoloogiat jms.

3.5 Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine

Läbivad teemad toetavad õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust.

Läbivateks teemadeks on: elukestev õpe ja karjääri planeerimine, keskkond ja jätkusuutlik areng, kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, kultuuriline identiteet, teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon, tervis ja ohutus, väärtused ja kõlblus.

Läbivaid teemasid õpetatakse eelkõige läbi õpikeskkonna kaasajastamise ning sobiva töökultuuri kujundamise, samuti ainetundides lõimitult õppeteemadega, valides selleks sobivad meetodid. Läbivad teemad teostuvad kogu kooli tegevuse kaudu. Õppeainete lõimingu ning seoseid läbivate teemadega on kirjeldatud kooli ainekavades.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine

Taotlus	Tegevus
Taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid.	Karjääriõpe. Noor Meister, Lahe Koolipäev Õpetajate päev. Kohtumised erinevate tööametite esindajatega. Õppekäigud ametiasutustesse, kutsekoolidesse.

Keskkond ja jätkusuutlik areng

Taotlus	Tegevus
Taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.	Keskkonnaprojektid. Matkapäevad. Õuesõpe.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus

Taotlus	Tegevus
Taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.	Õpilasakiivi tegevus. Kodanikupäev/Töövarjupäev Spordipäevad. Viktoriinid. Arenguestlused.

Kultuuriline identiteet

Taotlus	Tegevus
Taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumistaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.	Kooli sünnipäev. Konkurss „Usin lugeja“. Emakeelepäev. Stiilinädal. Riigipühade ja rahvakalendripäevade tähistamine. Loovtöö. Kunsti- ja käsitöönäitused.

Teabekeskond

Taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi.	Infostend. Kooli veebileht. Arenguestlused. Õppekäigud. Teatri – ja muuseumikülastused.
---	---

Tehnoloogia ja innovatsioon

Taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.	Rahuloluküsitlus. Õppekäigud. Loovtööde, referaatide, esseede, esitluste jms vormistamine ja esitlemine.
---	--

Tervis ja ohutus

Taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.	Ujumine. Euroopa spordinädal. Spordipäev. Matkapäev. Orienteerumine. TAI (Tervise Arengu Instituut) konkursid. Puu- ja köögivilja programm.
---	---

Väärtused ja kõlblus

<p>Taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.</p>	<p>Teemanädalad. Halloween. Stiilinädal. Vastlapäev. Sõbrapäev. Aktused. Tutipidu. Kooli avatud uste päev. Lemmikloomapäev. Advendihommikud. Jõulupidu. Loovtöö. Spordipäevad ja -võistlused. Arenguestlused. Konkurss „Usin lugeja“. Vabariigi aastapäev. Kooli sünnipäev. Õpetajate päev. Tarkuse päev. Puu- ja köögiviljanädal. Näitus „Tere, sügis!“</p>
---	---

4. Tegevused õppetöö toetamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks

Igal trimestril toimub vähemalt üks spordipäev, õpilased võtavad osa orienteerumisvõistlustest, aktiivselt osaletakse Saku vallas toimuvatel liikumisüritustel jm. Kooli asukoht annab võimaluse kõikide meeltega loodust tundma õppida.

Kooli hoovi kasutatakse õppekeskkonnana. Kool seisab jätkusuutliku looduskeskkonna säilimise eest, tõstes õpilaste keskkonnateadlikkust läbi õppeprogrammides osalemise (rabamatk, loodus- või keskkonnahariduskeskuse külastamine, kohalike ettevõtete külastus).

Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks ja mitmekülgseteks isiksusteks. Õpetuses ja kasvatuses pööratakse erilist tähelepanu eesti keele õppele, toetamaks eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimist läbi riiklike või kooliga seotud tähtpäevade tähistamise. Õpilased aitavad ette valmistada pidulikku sündmusi, panustades ettevõtmisse näiteks isevalmistatud käsitöö, ruumi dekoreerimise ja esinemisega. Vanemaid kaasatakse kooli tegemistesse, mis toetavad õpilase arengut ning võimaldavad mitmekesistada õppetööd.

5. Loovtöö korraldamise põhimõtted ning temaatilised rõhuasetused

Põhikooli lõpetamise üheks tingimuseks on loovtöö koostamine. III kooliastmes korraldab kool õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö, käsitöö vm. Loovtöö temaatika valib kool, täpsema teemavaliku teevad õpilased ja eelnevad kinnitab direktor käskkirjaga. Loovtööd võib teha individuaalselt või kollektiivselt grupitööna. Loovtöö teema ja tulemus märgitakse lõputunnistusele. Kajamaa Kooli loovtöö korraldamise juhend on sätestatud õppekava lisas (Lisa 4).

6. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus

Hindamisel lähtutakse Põhikooli riiklikust õppekavast ja Kajamaa Kooli hindamiskorraldusest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste) ning kirjalike tööde alusel, arvestades teadmiste ja oskuste vastavust taotletavatele õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute, mitteeristava hindamisega või numbriliste hinnetega. Õpitulemuste kontrollimise vormid valitakse vastavalt taotletavatele õpitulemustele ning on kajastatud õpetaja töökavas. Õpilane teab, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid. Hindamise korraldus on sätestatud õppekava lisas (Lisa 5).

7. Õpilasele vajaliku toe väljaselgitamine ja rakendamine

Õpilasele vajaliku toe väljaselgitamisel ja rakendamisel lähtub kool põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest ja riiklikest õppekavadest.

Kooli üheks põhiväärtuseks on õpilasekesksus, see tähendab, et arvestatakse õpilase individuaalsust ja vajadusi, valides õppe- ja kasvatustöös asjakohaseid vahendeid ning meetodeid. Väärtustades õpilasekeskust on võimalik tagada õpilasele võimetekohane õpetus, mis on aluseks tema edasisele edukale toimetulekule elus.

Õpilaste vastuvõtmisel kooli tegutsetakse proaktiivselt, mis tähendab, et õpilase kooli vastuvõtmisel vesteldakse tema vanematega, endise kooli- või lasteaia esindajaga, eesmärgiga selgitada välja õpilase varasem õpijõudlus, arengulugu, huvid jms.

Õpilastele vajaliku toe väljaselgitamiseks ja rakendamiseks on koolis ellu kutsutud hästi toimiv ja arenev tugisüsteem. Tugisüsteemi töö eesmärgiks on, et kõik õpilased tuleksid koolis toime, kogeksid eduelamusi, suudaksid omandada ettenähtud õpitulemused ning elus toimetulemiseks vajalikud oskused.

Tugisüsteemi koostööd korraldab direktori poolt ametisse määratud tugisüsteemi juht/haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija (edaspidi HEVKO), kes toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel ning teeb õpetajale, vanemale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks, tehes selleks koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega.

Õpetajad ja kooli tugisüsteemi liikmed kasutavad koolis järgmisi õpilaste abistamise ja motiveerimise strateegiaid:

- koostöös õpetajate, spetsialistide ja vanematega selgitatakse välja õpilase arendamist vajavad ja tugevamad küljed ning huvid;
- võrgustikutööna, kuhu on üldjuhul kaasatud ka õpilane, töötatakse välja üldine plaan õpilase abistamiseks;
- õpilase ümber tekib võrgustik teda toetavatest ja abistavatest inimestest, iga liige oma kindlas rollis;
- keskendutakse protsessis osalemisele, mitte tulemusele;
- koos õpilasega ning tema vanematega seatakse ja sõnastatakse eesmärgid ning määratakse konkreetsed ajalimiidid, analüüsitakse tehtut ja vajadusel seatakse uued eesmärgid;
- õpilast julgustatakse ning soodustatakse eduelamuse tekkimist;

- keskendutakse õpilase eneseregulatsiooni strateegiate (õpioskus, ajakasutus jm) arendamisele

Õpilase arenguks ja õppetöö toetamiseks avatakse kõikidele kooli õpilastele „Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaart“ (edaspidi arengukaart). Arengukaardi koostamise, pideva täiendamise ja delikaatsete andmete kaitse eest vastutab tugisüsteemi juht /HEV õppe koordineerija. Arengukaarte säilitatakse turvaliselt ja neid väljastatakse õpilase vanema avalduse alusel nt koolivälise nõustamismeeskonna poole pöördumisel. Arengukaardi allkirjastab tugisüsteemi juht /HEV õppe koordineerija. Arengukaarte ei prindita, ei säilitata paberkujul ega levitata ilma lapsevanema nõusolekuta.

Koolis on kasutusel ühtne arengukaardi vorm, mida täidetakse Kajamaa Kooli e-päevikus Stuudium.

Arengukaardi täitmise tähtajad õpetajatele ja tugispetsialistidele on määratud järgmiselt:

- punktid 2.1 ja 3 - täidab klassijuhataja jõuluvaheaja lõpuks ning enne suvevaheaga;
- punktid 2.3, 4.7 täidab klassijuhataja enne suvevaheajale minemist;
- punkt 2.2 - aineõpetaja täidab jõuluvaheaja lõpuks ning maikuu lõpuks;
- punktid 1.,5., 6., 7. täidab HEVKO õpilase kooli vastuvõtul, ümarlaua toimumisel, käskkirja kinnitamisel, nõustamisele suunamisel;
- punkt 4.1 täidab eripedagoog uuringu teostamisel, jõuluvaheaja lõpuks ning enne suvevaheaga;
- punkt 4.2 täidab logopeed jõuluvaheaja lõpuks ning enne suvevaheaga;
- punkt 4.3 täidab sotsiaalpedagoog jõuluvaheaja lõpuks ning enne suvevaheaga;
- punkt 4.4 täidab psühholoog jõuluvaheaja lõpuks ning enne suvevaheaga;
- punkt 4.5 täidab õpiabi õpetaja jõuluvaheaja lõpuks ning enne suvevaheaga;
- punkt 4.6 täidab abiõpetaja jõuluvaheaja lõpuks ning enne suvevaheaga.

Juhul, kui õpilane suundub koolivälisele nõustamisele, siis tuleb arengukaardile teha kanded ennetähtaegselt. Vajadusest arengukaardile ennetähtaegselt kanded teha teeb teatavaks tugisüsteemi juht/HEVKO.

Õpilaste arengu toetamiseks on koolis erinevaid võimalusi nt:

- koostöö õpilaste vanematega;
- konsulteerimine kolleegide ja teiste spetsialistidega;
- õppetöö individualiseerimine (diferentseerimine, modifitseerimine);
- arenguvestlused olukorra kaardistamiseks ja kokkulepete sõlmimiseks;
- sotsiaalpedagoogiline tugi;
- eripedagoogi tugi;
- logopeediline tugi;
- koolipsühholoogi tugi;
- juhtumiarutelud õpilastele vajalike tugimeetmete rakendamiseks;
- võimete, isiksuse ja kutsealase sobivuse testimine ning konsultatsioon;
- õpilaste vanemate juhendamine ja nõustamine;
- loengud ja töötoad õpilaste vanematele;
- huvitegevuse ja spordiga seotud arendavad tegevused;
- pikapäevarühma tegevustes osalemine; õpilase tunniväline individuaalne abistamine (järeleaitamine, konsultatsioonid) õpetajate või tugispetsialistide poolt.

Õppe toetamine klassi tasandil

Õpilast tuleb toetada koheselt ning selleks on vaja teha vastavad kokkulepped ning koguda informatsiooni. Klassijuhataja vestleb õpilasega, selgitab välja õpilase rahulolu, tema ootused ja hinnangud oma õppimisele. Seejärel kutsub klassijuhataja õpilase vanemad arenguvestlusele, tehtud kokkulepped pannakse kirja e-päevikusse ja arengukaardile. Klassijuhataja ja

aineõpetaja kogub lisainfot ajutise õpiraskuse põhjuste ja ulatuse kohta e-päevikust, õpilase õpetajatelt, tugispetsialistidelt. Vajadusel viiakse läbi täiendav eripedagoogiline uuring ja hinnang, kognitiivse võimekuse hindamine. Juhul, kui õpilane ei saa osaleda õppetegevuses oma klassiga, koostatakse talle individuaalne tunniplaan. Vajadusel koostatakse järelõppeplaan, tehakse kokkulepped aineõpetajatega individuaalseks tööks, koostatakse käitumist toetav tugikava, suures ulatuses õppe kohandamiseks koostatakse õpilasele individuaalse õppekavana. Õppekava koostamisel osalevad aineõpetajad, klassijuhataja ning tugispetsialistid.

Individuaalse arengu toetamise plaani rakendumine

- klassijuhataja koondab informatsiooni arengukaardile;
- kogutud informatsiooni jagatakse õpilast õpetavate aineõpetajate, klassijuhataja, tugisüsteemispetsialistidega ja koduga;
- aineõpetaja saab arengukaardilt kogu info õppe kohandamise vajaduse ja ulatuse kohta ning sisulised juhised õppe kohandamiseks;
- õpetajad lisavad õpilase arengukaarti õpilasega tehtavast tööst väljaspool õppekava raame (konkursid, näitused, olümpiaadid, projektid, võistlused jmt);
- arengukaardile lisatakse tugispetsialistide soovitusel, kui õpet on vaja kohandada spetsiifiliselt.

Kui selgub, et eelnevate võimaluste rakendatust ei ole abi, kaasab õpetaja hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordineerija (edaspidi *HEVKO*). Eesmärgiks on välja selgitada ja mõista õpilase õpi- või käitumisprobleemi.

Selleks viiakse läbi põhjalikum pedagoogilis-psühholoogiline hindamine, mille läbiviimiseks küsitakse nõusolekut lapsevanemat. Kirjalikud tulemused kannab *HEVKO* õpilase arengukaardile. Hinnang annab vajaliku teabe õpilasele sobiva tugisüsteemi soovitamiseks. Õpilasele sobiva tugisüsteemi valimisele on kaasatud õpilane koos vanematega, tema klassijuhataja ja aineõpetajad ning kooli tugimeeskonna liikmed.

Hindamise viisid on:

- testid ja käitumise skaalad;
- vestlused õpilase ja õpetajatega, lapsevanemaga;
- vaatlused erinevates situatsioonides;
- eripedagoogilised meetodid.

Peale hindamist kantakse kokkuvõtte arengukaardile, kus kajastub õpilase haridusliku erivajaduse olemus, millest lähtutakse edasise arendustegevuse planeerimisel. Tugisüsteemi juht /*HEV* õppe koordineerija teavitab uuringute tulemustest õpilase vanemat.

Hinnangule tuginedes saab õpilase arengu toetamiseks vanema nõusolekul valida sobivad meetmed ja neid rakendada:

- abi õpiabi rühmas;
- psühholoogilis-pedagoogiline abi individuaalselt või rühmas;
- individuaalse õppekava koostamine;
- käitumise tugikava koostamine;
- õpilase vajadustele vastava töökava koostamine;
- spetsialistide kaasamine väljastpoolt kooli nt psühhiaater, terapeut;
- andekale õpilasele individuaalse õppekava koostamine, täiendav juhendamine, teiste koolidega koostöö või haridusprogrammidesse suunamine.

Õpiabirühm Koolikorraldusliku meetmena saab erivajadustega õpilaste õppe koordineerija ettepanekul ja kooli direktori otsusel suunata õpilane õpiabirühma. Õpiabirühma võetakse vastu

ajutiste ainealaste õpiraskustega ja väljakujunemata õpioskustega õpilane, kes vaatamata klassi- ja aineõpetajate abile ja nõustamisele ei suuda edukalt täita õppekava nõudeid või kes vajab õpioskuste ja -harjumuste kujundamiseks lisatuge. Üldjuhul toimuvad õpiabirühma tunnid vastava ainetunni ajal, milles õpilasel täheldatakse raskusi. Eripedagoog lähtub rühma töökava koostades vastava klassi- ja aineõpetajate töökavadest. Vajadusel koostab eripedagoog õpilasele õpiabitundideks individuaalse õppekava, võttes aluseks klassi- või aineõpetaja töökava.

Õpiabitundides viiakse läbi järgmisi tegevusi:

- arendatakse suulist ja kirjalikku kõnet lähtuvalt kõnepuudest;
- arendatakse kognitiivseid oskusi;
- kujundatakse ja arendatakse eripedagoogiliste võtete abil õpioskusi ja õpivilumusi.

Kõneõpetus

Individuaalse õppekava (IÕK) koostamine ja rakendamine

IÕK on hariduslike erivajadustega õpilase jaoks koostatud õppekava, mis loob õpilasele tingimused võimetekohaseks õppimiseks ja arenemiseks.

IÕK esitab klassi õppekavaga võrreldes õpilaste kognitiivsele arengule ühe või mitme pädevuse osas vähendatud / suurendatud nõudmised. Selleks tuleb:

- määrata kindlaks õpilase vajaduste kaetus, probleemi olemus ja IÕK rakendamise eesmärk;
- teha kindlaks õpilaste eeloscused ja olemasolevad ressursid, tugevused, toetussüsteemid;
- määrata arendatavad oskused (kui õpilasel puuduvad teatavad õpioskused vm oskused);
- määratleda eeldatavad tulemused;
- koostada vajadusel eraldi töökava õpetaja töökava juurde;
- töötada välja hindamiskriteeriumid.

IÕK koostamisel lähtutakse kolmest põhimõttest:

- õpilasele jõukohase materjali koostamine;
- abistavate vahendite kasutamine;
- õpetaja vahetu abi tagamine.

IÕK koostamise ja täitmise on seotud järgmised isikud:

- klassijuhataja (arenguvestlused, aineõpetajatega koostöö ja info vahendamine);
- tugisüsteemi juht /HEV õppe koordineerija (juhendab ja koordineerib IÕK koostamist);
- eripedagoog, logopeed, abiõpetaja (kõneravi ja tagasiside edasijõudmisest, õpioskuste arendamise plaan, individuaalse töökava koostamise ja rakendamisel juhendamine);
- psühholoog, sotsiaalpedagoog (jõustab, toetab, õpetab õpioskusi);
- õpilase vanemad (tagavad koolikohustuse täitmise ja jälgivad iseseisva töö tegemist, hoiavad kooliga sidet);
- kooli juhtkonna töötaja (kindlustab vahendid ja toetab IÕK rakendamist).

Individuaalne õppekava (Lisa 6).

Koolipsühholoog

Koolipsühholoogi töö eesmärgiks on lisaks hariduslike erivajadustega õpilaste arengu toetamisele ka vaimse tervise probleemide ennetamine ja üldise vaimse ning füüsilise turvalisuse ning positiivse koolikliima edendamine. Koolipsühholoogilt saavad infot ja konsultatsiooni psühholoogilis-pedagoogilistes küsimustes õpilased, õpetajad ja õpilase vanemad. Koolipsühholoogi töö aitab kaasa käitumisprobleemide ennetamisele, klassikursuse

kordajate, koolist väljalangejate ja põhjusteta puudujate hulga vähenemisele ning koolikiusamise ja -vägivalla vähenemisele. Koolipsühholoog on tugimeeskonna liige. Koolipsühholoog lähtub oma töös kooli arengukavast ning kooli õppekavast.

Sotsiaalpedagoog

Sotsiaalpedagoogi ülesandeks on õpilase sotsiaalsete oskuste hindamine ja tema eakohast tegutsemisvõimet takistavate tegurite analüüsimine. Õpilase suhtlemisoskuse ja sotsiaalse pädevuse kujundamine ja toetamine. Õpilaste sotsiaalsete ja koolikohustuse täitmist takistavate probleemide kaardistamine ning nende ennetus- ja lahendustegevuste koordineerimine koostöös kooli personali, valla sotsiaaltöötaja ja lastekaitsespetsialistiga, noorsoopolitseiga, vabaajakeskustega. Sotsiaalpedagoog nõustab lapsi ja vanemaid. Sotsiaalpedagoog on tugimeeskonna liige. Sotsiaalpedagoog lähtub oma töös kooli arengukavast ja kooli õppekavast.

Tugisüsteemi juht/Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordineerija (HEVKO)

HEVKO töö eesmärgiks on õpilaste ja kooli heaolu süsteemi tagamise loomine. Tema ülesandeks on kooli tugimeeskonna juhtimine, töö korraldamine ning koordineerimine ja õpilasele rakendatud tugimeetme tõhususe jälgimine, õpilaste ja vanemate ning õpetajate nõustamine. HEVKO ülesandeks on õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi, individuaalse õppekava koostamisel õpetajate ja tugispetsialistide juhendamine. HEVKO on tugimeeskonna juht. HEVKO lähtub oma töös kooli arengukavast ja kooli õppekavast.

Eripedagoog

Eripedagoogi töö eesmärgiks on õpilase arengu- ja õpioskuste taseme kindlaks tegemine ning tema arengut mõjutavate tegurite ja õpivajaduste välja selgitamine, õpetajate juhendamine ja nõustamine. Eripedagoog on kooli tugimeeskonna liige. Eripedagoog lähtub oma töös kooli arengukavast ja kooli õppekavast.

Logopeed

Logopeedi töö eesmärk on selgitada välja kommunikatsiooni- (sh suulise ja kirjaliku kõne, hääle- ja kõnesujuvuspuudega) ning neelamishäirega õpilased ja vajadusel arendada, taastada või kompenseerida nende kommunikatsioonivõimet. See tähendab - kujundada eeldusi kommunikatsioonivõime arenguks; kujundada keelelisi oskusi, st grammatiliste vormide, lausemallide, sõnavara, mõistmis- ja kasutamisoskust; kujundada hääldusoskusi; kujundada hääle omadusi ja kasutusoskust; toetada kõne sujuvuse kujunemist; kujundada suhtlemise osaoskusi, sh suulist ja kirjalikku tekstiloome- ja mõistmisoskust; kujundada lugemis- ja kirjutamisoskust; vajadusel õpetada last ja tema suhtluspartnereid kasutama kõnet toetavat või asendavat suhtlusvahendit.

Logopeed on tugimeeskonna liige. Logopeed lähtub oma töös kooli arengukavast ja kooli õppekavast.

Tugiteenuse rakendamise tulemuslikkuse kohta märgivad klassijuhatajad ja tugispetsialistid vähemalt kord trimestris kaarti õpilase toimetuleku kirjelduse ning esitavad omapoolsed soovitusel.

Lähtuvalt eelnevast kavandatakse tugimeeskonna koosolekul edasised tegevused:

- tugiteenuste lõpetamine;
- tugiteenuse jätkamine samal või tõhustatud viisil;
- täiendavate uuringute teostamine;
- tugiteenuste muutmine või muu teenuse lisamine;

- ettepanek koolivälise nõustamismeeskonna poole pöördumiseks vm.

Õpilase vanemate kaasamine

Kool arvestab, et õpilase probleemid on seotud ka koolikeskkonnaga, mitte ainult õpilase enda või tema koduga. Õpetajad ja tugispetsialistid vastutavad õpilase abistamise ja toetamise eest koolikeskkonnas. Kool teab, et erinevate osapoolte koostöö võimaldab jõuda positiivsete lahendusteni, sellest tulenevalt kaasatakse õpilase abistamisse ja õpilase arengu toetamisse eelkõige tema kodu, seejärel vajadusel teised lapsega seotud instantsid.

Õpilase vanematega räägitakse läbi ja lepitakse kokku omavahelise koostöö põhimõtted lapse arengu toetamisel.

Koolitused, kohtumised, mõttetalgud õpilaste vanematega

Kool viib läbi õpilaste vanematele huvitavatel või aktuaalsetel teemadel loenguid/koolitusi/mõttetalgud. Mõttetalgute eesmärgiks on omavahel tutvuda, küsimustele ühiselt vastuseid leida ning kooli ja kodu koostööd edendada. Kool kutsub õpilaste vanemaid üles ka individuaalsemalt kohtuma näiteks vanemad kohtuvad aineõpetajate ja klassijuhatajatega, koolipsühholoogi ja eripedagoogiga või ka kooli juhtkonnaga.

Erinevad ühisüritused koolis, projektid ja kogukonnaiiritused

Kool osaleb erinevates projektides, mille raames viiakse tavaliselt läbi mõni suurem kampaania (terviseedendus, keskkonnateadlikkus vms) ja perede kaasamine on osa projekti tööst.

Vanemad on võimalusel oodatud kooli ühisüritustest osa saama ja kaasa tegema.

Käitumuslike erivajadustega õpilaste õppe korraldamine

Käitumisprobleemide põhjused võivad olla seotud vaimse tervise probleemidega ja/või sotsiokultuurilise tausta ning kasvatusena. Seoses sellega on vajalik probleemide põhjuste võimalikult varajane väljaselgitamine ning nendega tegelemine.

Kool arvestab õpilaste vaimse tervise eripäradest (aktiivsus- ja tähelepanuhäire, autismispektri häired, segatüüpi spetsiifilised käitumishäired) tulenevate käitumise põhijoontega, tegeleb kõrvalmõjudega, kaasnevate probleemide ennetamisega ning püüab õpilast sihipäraselt sotsialiseerida.

Kui probleeme ei õnnestu ennetada, võib õpilasel välja kujuneda käitumuslik erivajadus.

Käitumusliku erivajadusega õpilase käitumisprobleemide põhjused võivad olla seotud tema vaimse tervise probleemidega ja/või sotsiokultuurilise tausta ning kasvatusena. Käitumisprobleemide põhjused võivad tuleneda samuti õpetamise meetodikast: füüsilise õpikeskkonna korraldusest (pinkide paigutus, vähene valgustus, temperatuur klassis, lõhn, kõrvaline helimüra vms), tunni ettevalmistatuse tasemest, meetodika ja/või tunni tempo valikust, õpetaja suhtlus- või õpetamisviisist /„kohaloleku” vähesusest. Vajadusel reguleerib õpetaja nimetatud nüansse ja konsulteerib tugispetsialistidega. Käitumusliku erivajadusega õpilased vajavad ulatuslikku eripedagoogilist, psühholoogilist ja sotsiaalpedagoogilist nõustamisteenust.

Kui õpilasel on raske järgida koolis kehtivaid käitumise üldnorme, siis –hindab õpetaja ja/või tugimeeskond kas õpilase käitumine oli hetkeline ja ühekordne emotsioon või kestav probleem ning kas see segas õppeprotsessi, rikkus kooli kodukorda või oli õigusvastane.

Alustatakse tegutsemist klassi tasandil, millesse kaasatakse õpilase vanemad, toimuvad arutelud klassis. Ennetusena reguleerib klassijuhataja suhteid klassis ja toetab klassijuhatajatööga positiivse klassikliima kujunemist. Igasugusele kiusamisele ja vägivalle reageerivad kõik koolitöötajad. Õpilase vähemhäirivamakäitumise puhul sekkuvad õpetajad klassitasandil. Õppetööd püsiva häiriva käitumise puhul on abistavateks meetmeteks õpetajale nõupidamised tugispetsialistidega, teiste õpetajatega ja õpilase vanemaga ning vajadusel vastavad koolitused. .

Püsivate probleemide puhul koordineerib käitumisraskustega lapse toetamist tugisüsteemi juht /HEV õppe koordineerija.

Käitumise tugikava

Kui õpilase õpiraskused on otseselt seotud käitumisprobleemidega, võib olla abiks käitumise tugikava rakendamine. Käitumise parandamise tugikava koostamise eesmärk on juhtida kõiki lapsega kokku puutuvaid inimesi koostööle, et arendada lapse sotsiaalseid oskusi ning suunata teda eneseanalüüsile. Eriti oluline on tihe koostöö õpilase vanematega, kuna sageli on lapse käitumishäirete põhjuseks ebastabiilne olukord perekonnas. Tugikava elluviimise ajaks määratakse õpilasele tugiisik, kes teda jälgib ning toetab. Käitumise tugikava võib koostada individuaalse õppekava lisana või eraldi tugikavana.

Käitumise tugikava (Lisa 7).

Mõjutusmeetmed lähtuvad põhimõttest, et kodukorra rikkumiste puhul õpilane mõistaks oma tegu ja vastutaks selle tagajärgede eest, oleks ise kaasatud kahju heastamisse.

Juhend ebaviisaka või ebaadekvaatse käitumise puhul

Klassijuhataja märkab igapäevategevuste käigus lapse probleemi või antakse talle sellest teada teiste õpilaste ja koolitöötajate poolt. Õpetaja annab lapsele ise tagasisidet tema käitumisest ja pakub oma abi. Õpetaja kasutab oma professionaalseid ja sotsiaalseid oskusi, võtab olukorras täiskasvanuna vastutuse, teeb õpilasega kokkulepped.

Klassijuhataja teavitab kodu ja püüab teha koostööd (kirjeldatakse võimalikult neutraalsel ja asjalikul viisil õpilase käitumist) e-päevikus, kirja teel või telefonivestluses. Õpetaja dokumenteerib koostöö arengukaardil.

Juhul, kui olukord ei parane, siis teha kiire arutelu meeskonnas – õpetaja, aineõpetajad, tugispetsialistid. Seejärel kaasata vestlusesse õpilane. Arutletakse õpilase toimetuleku ja käitumise üle ning sõnastatakse probleem (keskmes on küsimus miks õppimine ja/või käitumine ei suju).

Meeskonnaliikmetega lepitakse kokku tegevus- ja ajaplaan. Tugisüsteem alustab tööd ja iga õpetaja püüab lapse positiivset käitumist taastada. Kasutatakse erinevaid meetodeid ja hindamistabelid. Kokkulepitud ajal hindab tugisüsteem tulemust- mis toimis ja mis mitte. Kui leidis efektiivne meetod, siis seda jätkatakse harjumuse kinnistumiseni.

Kui vaatamata koolisisesele meeskonnatööle probleem ei leevendu, tuleb kohtuda õpilase vanematega. Vanematele tuleks teatada meeskonnas tehtud oletustest (raske probleemi puhul rääkida oma kahtlustest nt kahtlustame tähelepanu puudulikkust), teha vanematega kokkulepped (kuidas pere toetab, suunab, juhendab last, otsib lisaabi spetsialistidelt nt lisaõpe) ja oma arvamuses kindlaks jääda. Kindlasti tuleks arvestada perekonna tausta, et tagada lapse turvalisus. Soovitada pöördumist teiste spetsialistide poole ja vajadusel kaasata lastekaitse spetsialist (kui vanemad pole huvitatud, ei tee koostööd, või õpilase turvalisus on ohus).

Kui senised meetmed ei ole aidanud, tuleb kaaluda kas kooliväliste tugispetsialistide poole pöördumist, eriarsti konsultatsiooni ja teiste spetsialistide kaasamist.

Kui õpilane on endale või teistele ohtlik, tuleb ta viivitamatult õppetööst kõrvaldada, teavitada kodu ja kutsuda õpilasele keegi kodustest kooli vastu.

Kui laps saab ravi, siis tuleb tema käitumist ja õppimist koolikeskkonnas edasi toetada, et uut käitumisviisi igapäevaellu rakendada.

Õpilase arengu toetamine võrgustikutöös väljaspool kooli

Kui koolis rakendatud tugiteenused ei osutu tulemuslikuks, palub kool õpilase vanematel läbida õpilasega täiendavad uuringud. Vastavalt uuringu tulemustele võib olla vajalik pöörduda nõu saamiseks koolivälise nõustamismeeskonna poole. Pöördumise koolivälise nõustamismeeskonna poole algatab õpilase vanem. Koolil on õigus teha õpilase vanemale vastav ettepanek. Õpilase vanema keeldumisel on koolil õigus lapse huvide kaitseks pöörduda lastekaitse spetsialisti poole.

Edaspidi tuleb õpilase arengukeskkonna kujundamisel arvestada nõustamismeeskonna ja uuringus osalenud spetsialistide soovitusi ning sõlmida konkreetsed koostöökokkulepped vastavalt kooli võimalustele. Vajadusel kohandatakse ruume, hangitakse vahendeid, muudetakse õppetegevuste sisu ja raskusastet sellisel määral, et see ei läheks vastuollu kooli õppe- ja arengukavaga.

Vähemalt korra õppeaastas hindab tugisüsteemi juht/haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega nõustamismeeskonna soovitatud õppekorralduse või meetmete rakendamise mõju õpilase arengule ja toimetulekule ning teeb selle põhjal ettepanekud edasiseks tegevuseks (nt täiendavate uuringute läbiviimiseks).

8. Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine

Karjääriõppeks kasutatakse ainetunde ja klassiväliseid ettevõtmisi. Kool teeb koostööd erinevate õppeasutustega, külastatakse teemakohaseid messe ja erinevaid töökeskkondasid. Korraldatakse kohtumisi erialaspetsialistidega ja tehakse kutsesobivuse- ning isiksuseteste.

Valikaines „Karjääriõpetus“ käsitletakse teemasid, mis kujundavad õpilastes valmisolekut sisenemiseks kaasaegsesse töömaailma, iseseisvate karjääriotsuste tegemiseks, erinevate elurollide täitmiseks ja elukestvaks õppeks. Karjääriõpetus keskendub õpilase isiksuse omaduste teadvustamisele, aitab arendada teadlikkust õppimisvõimalustest, elukutsetest ning töömaailmast.

8.-9. klassi õpilased osalevad igal aastal kutseõppeasutuste avatud uste päeval.

9. Õpetaja töökava koostamise põhimõtted

Õppetegevuse planeerimise, läbiviimise ja õpetamise sisu läbimõelduse eesmärgil koostab õpetaja ainekava järgi töökava, mis on kooskõlas kooli õppekavaga ja tunnijaotusplaaniga. Õpetaja töökava on dokument, mille alusel toimub õppetöö õppetunnis. Õppetunnid toimuvad koolis või väljaspool kooli ekskursiooni või õppekäiguna. Töökava koostamine ja arendamine kuulub klassiõpetaja ja aineõpetaja pädevusse. Õpetaja koostab igal õppeaastal töökava kõikidele klassidele, kus ta õpetab.

Töökavas täpsustatakse kooli ainekavas esitatut, arvestades konkreetsete õpilaste individuaalseid hariduslikke vajadusi, kasutatavat õppekirjandust ja -materjale ning õpetajatevahelist koostööd, samuti kooli materiaalseid ressursse. Õpetaja töökavad on vormistatud trimestrite kalenderplaanina.

Õpetaja töökavas on välja toodud:

- 1) Üldosa - õppeaasta, trimester, õpetaja nimi, õppeaine, õpetatav klass, õppemaht, õppevara/õppevahendid, kasutatav metoodika.
- 2) Kalenderplaan – õppenädal, olulisemad teemad/alateemad, põhimõisted (olenevalt ainst võib ka ära jätta), õppematerjal/tegevused, oodatavad õpitulemused, hindamise kriteeriumid, õpitulemuste kontrollimise aeg ja viis, konsultatsioonide, järelevastamise ja järeltööde sooritamise aeg ja kord.

Õpetaja esitab kooskõlastatud vormis töökava Stuudiumi keskkonda direktorile kinnitamiseks enne trimestri algust. Trimestri algul teeb õpetaja oma töökava alusel õpilastele ja vanematele nende soovi korral teatavaks õppeaines nõutavad õpitulemused, nende hindamise aja ja vormi ning kokkuvõtva hinde kujunemise põhimõtted.

10. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

Õpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete arendamiseks selgitatakse välja õpilase individuaalsed õpivajadused ning valitakse sobivad õppemeetodid ja -vormid. Õpilasele, kellel tekib mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, tagatakse täiendav juhendamine väljaspool õppetunde (konsultatsioonitunnid, pikapäeva -või õpiabirühm).

Vajadusel nõustab aineõpetaja, klassijuhataja ja/või tugispetsialist vanemat õpilase arengu toetamiseks ja koduses õppimises. Õpilase arengu toetamiseks korraldab klassijuhataja vähemalt üks kord õppeaasta jooksul arenguveestluse. Õpilase ja vanema teavitamist edasiõppimisvõimalustest korraldab klassijuhataja koostöös karjääriõppe õpetajaga. Õpilastele tagatakse karjääriõppe, -info või -nõustamise kättesaadavus.

Stuudiumi e-päeviku, kooli kodulehe, õpilaspäeviku ja muude selleks kohaste infoedastusvahendite abil tagavad klassijuhataja ning aineõpetajad õpilasele ning vanemale info kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta. Õpilaste teadmiste ja oskuste hinded ning ka märkused õppe- ja kasvatustöö kohta on õpilasele ja vanemale kättesaadavad Stuudiumi e-päeviku kaudu. Vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks trimestri algul.

Kooli ja vanemate koostöö korraldamiseks kutsub direktor kokku õpilaste vanemate koosoleku arvestusega, et kõigile vanematele antakse vähemalt üks kord aastas võimalus osaleda vanemate koosolekul. Vanemate ettepanekul korraldab klassijuhataja klassikoosoleku.

11. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

Oluliseks peetakse kooli põhiväärtuste edasikandmist ning heade ideede ja positiivsete uuenduste jagamist. Õpetajad teevad koostööd töökoosolekutel ja õppenõukogus ning jagavad kogemusi kolleegidega suhtlemisel. Õpetajad on kaasatud kooli arendustegevusse ja õppekava uuendamisse. Osaletakse iganädalastel infokoosolekutel, mis võimaldavad kõigil õpetajatel olla kursis kooli arengusuundade ja parendusvaldkondadega.

Õpetaja planeerib oma tööd töökavas. Toimuvad kolleegide tundide külastamised, eesmärgiga õppida üksteise kogemustest. Kooliürituste läbiviimisse kaasatakse kogu koolipere. Kõik õpetajad tegelevad mahajääjatega pakkudes õpilasele temale sobivat tuge.

Korraldatakse ühiskoolitusi, mis aitab kujundada ühtseid arusaamu nt õpilaste hindamisest ja üldpädevuste kujundamisest. Õpetajad hindavad isikliku professionaalse arengu vajadust ning vajadusel osalevad temaatilistel koolitustel. Koolitusel käinud õpetaja jagab omandatud ja saadud materjale kolleegidega.

HEV õpilaste toetamisel teevad õpetajad ja tugisüsteemi liikmed tihedat koostööd õpilase vanemate ja vajadusel spetsialistidega väljaspool kooli.

Väärtustatakse koostööd huvigruppidega, mis aitab kaasa kooli maine tõstmisele ja õppetöö kvaliteedi paranemisele. Õpilaste vanematele korraldatakse koolitusi. Kooli tegevustega seotud informatsioon on regulaarselt kajastatud koduleheküljel ja meediakanalites.

Erinevates projektides (maakondlikud, üleriiklikud ja rahvusvahelised) osalemisega leitakse rohkem võimalusi õppe- ja kasvatustöö toetamiseks. Kooli raamatukogu toetab õppe- ja kasvatustegevust.

12. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Kooli õppekava koostatakse ning seda uuendatakse ja muudetakse lähtudes põhikooli riiklikust õppekavast ja kooli arengukavast, pidades silmas piirkonna vajadusi ning kooli töötajate, vanemate ja õpilaste soove ning eesmärgi saavutamiseks vajalikke ressursse.

Kajamaa Kooli õppekava muutmisel ja täiendamisel võetakse arvesse õppeasutuse pidaja ja riikliku järelevalve läbiviija märkused ja ettepanekud.

Kooli õppekava kehtestab direktor. Õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.